

Звіт про роботу Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики за період восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання

У період із вересня 2022 року по січень 2023 року Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики працював над оновленням та вдосконаленням законодавчої бази задля захисту культурного, інформаційного простору держави, з метою захисту прав сім'ї та дітей, над вдосконаленням законодавства у сфері туризму, свободи совісті та релігійних організацій тощо.

Протягом звітного періоду Верховною Радою України **прийнято 5 законів України та постанов Верховної Ради України**, з опрацювання яких Комітет був головним.

6 вересня 2022 року ухвалено Закон України «Про внесення зміни до пункту 1 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин"» (№ [2566-IX](#)). Метою Закону є забезпечення належних умов для ведення господарської діяльності у сфері зовнішньої реклами, збалансування інтересів суб'єктів господарювання, органів влади та громадян при розміщенні зовнішньої реклами.

3 листопада 2022 року прийнято Закон України «Про внесення зміни до розділу 6 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про Український культурний фонд" щодо особливостей діяльності Українського культурного фонду на період дії воєнного стану» (№ [2714-IX](#)). Завданням цього Закону є забезпечення інституційної спроможності УКФ в умовах воєнного стану, у зв'язку з чим було продовжено дію пункту 2¹ Розділу 6 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону до останнього дня року (включно), в якому припиняється або скасовується воєнний стан.

16 листопада 2022 року Український Парламент прийняв **Постанову Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій та парламентів держав світу щодо визнання Голодомору 1932–1933 років в Україні геноцидом Українського народу»** (№ [2740-IX](#)). Від імені Українського Народу Верховна Рада України закликала міжнародні організації та парламенти держав світу відновити історичну справедливість та визнати Голодомор 1932-1933 років в Україні злочином геноциду Українського народу. Як зазначено у Постанові, це стане важливим сигналом усім силам у світі, які можуть вдатися до нових геноцидних дій, та вагомим внеском у справу забезпечення мирного і безпечного майбутнього для прийдешніх поколінь.

Після відповідного Звернення Голодомор в Україні визнала геноцидом низка держав і організацій, зокрема Молдова, Румунія та Ірландія (24 листопада), Німеччина (30 листопада), Чехія (14 грудня), Європейський Парламент (15 грудня).

1 грудня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення зміни до розділу VII "Прикінцеві положення" Сімейного кодексу України щодо окремих питань влаштування та перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя у період дії воєнного стану»** (проект Закону за реєстр. № [7443](#)). Документом запропоновано зміни до Прикінцевих положень Сімейного кодексу України, а саме — передбачено:

➤ на період дії воєнного стану право на влаштування до сім'ї патронатного вихователя також дітей, які не поєднані родинними зв'язками і ніколи разом не проживали (але не більше п'яти осіб);

➤ можливість продовжити перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя на термін понад шість місяців, але не довше, ніж до припинення чи скасування воєнного стану;

➤ зобов'язання патронатного вихователя, який здійснив переміщення дитини за кордон та не може чи не хоче продовжувати термін дії договору про патронат, негайно, але не довше ніж протягом трьох робочих днів, повідомити про це консульську установу України за місцем свого перебування.

13 грудня 2022 року ухвалено **Закон України «Про медіа»** (№ [2849-IX](#)). Метою закону є створення єдиної, впорядкованої та взаємоузгодженої системи правових норм, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері медіа, виконання Україною зобов'язань перед європейськими партнерами та імплементація норм європейського законодавства у національне законодавство України. Закон забезпечить реалізацію права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації, на забезпечення плюралізму думок і вільного поширення інформації, на захист національних інтересів України та прав користувачів медіасервісів, регулювання діяльності в сфері медіа відповідно до принципів прозорості, справедливості та неупередженості, стимулювання конкурентного середовища, рівноправності і незалежності медіа.

Комітетом підготовлено до розгляду у другому читанні **проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України** (реєстр. № [6146](#)). Законопроектом вносяться зміни до Сімейного, Цивільного та Цивільного процесуального кодексів України, законів України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», якими пропонується передбачити, що:

➤ кожен з батьків отримує право надати згоду на тимчасовий виїзд дитини за межі України у формі заяви, сформованої засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, тобто через застосунок ДІЯ (така згода автоматично буде внесена до Державного реєстру актів цивільного стану громадян і буде використовуватися прикордонною службою при перетині кордону дитини у супроводі одного з батьків);

➤ право на вільний самостійний виїзд за межі України дитина набуватиме після досягнення повноліття, тобто 18 років (такі зміни необхідні для узгодження національного законодавства України з європейським);

➤ діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, можуть виїхати за територію України тільки за погодженням з органом опіки та піклування.

Також передбачені випадки, коли тимчасовий виїзд дитини за межі України у супроводі одного з батьків не потребує надання згоди другого з батьків, у тому числі в умовах надзвичайного або воєнного стану.

Низку законопроектів було ухвалено за основу і вони ще опрацьовуються та готуються до розгляду у другому читанні.

Засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики за звітний період відбувалися відповідно до Постанови Верховної Ради України від 6 вересня 2022 року [№ 2558-IX](#) «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення восьмої сесії в умовах дії воєнного стану».

Впродовж звітного періоду проведено 8 засідань Комітету (у режимі відеоконференції).

На засіданнях розглянуто **31** питання різної спрямованості. З них — **14** питань щодо розгляду проєктів законів України та проєктів постанов Верховної Ради України, з підготовки та попереднього розгляду яких Комітет визначено головним. Комітетом також подано **5** висновків на законопроекти до головних комітетів, розглянуто **7** питань у межах контрольної функції (виконання законів і постанов), **5** інших питань, що належать до предметів відання Комітету.

Народні депутати України — члени Комітету під час засідань обговорювали та взяли в роботу такі питання, як:

- впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною;
- вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України;
- встановлення державою належного соціального захисту борців за незалежність України в ХХ столітті;
- щодо ситуації з Національним центром Олександра Довженка;
- стан державних архівів України в умовах війни (загрози, втрати, оптимізація роботи);
- ресурсний стан (частоти, передавачі, електроенергія, фінанси, контент) українського телерадіомовлення в умовах війни та забезпечення конституційного права громадян на тимчасово окупованих територіях, у районах ведення бойових дій та у прифронтових регіонах України на доступ до офіційної інформації про події в Україні та світі;

- забезпечення зміцнення національної безпеки у сфері свободи совісті і діяльності релігійних організацій та інше.

Протягом сесії Комітетом розглянуто **1295** листів і звернень від міністерств і відомств, органів місцевого самоврядування, громадських і релігійних організацій, громадян України тощо. На виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» опрацьовано **6** запитів на публічну інформацію.

За звітний період тривала робота у межах підкомітетів, зокрема:

- підкомітет у сфері кінематографу та реклами в межах контролю за виконанням законів України «Про культуру», «Про кінематографію» провів зустріч з представниками Офісу Президента України, Міністерства культури та інформаційної політики України, Держкіно, Довженко-Центру щодо узгодження плану дій з врегулювання ситуації, що склалася з державним підприємством «Національний центр Олександра Довженка». Повністю поділяючи занепокоєння кіноспільноти щодо загрози функціонуванню Довженко-Центру, за результатами обговорення на засіданні були ухвалені відповідні [рішення](#), зокрема й рекомендації Кабінету Міністрів України розглянути питання відповідності керівництва Державного агентства України з питань кіно займаній посаді, Держкіно скасувати наказ № 100 та поновити Олену Гончарук на посаді виконувача обов'язків генерального директора державного підприємства «Національний центр Олександра Довженка»;

- підкомітет з питань інформаційної політики та європейської інтеграції опрацьовував порівняльну таблицю до другого читання євроінтеграційного законопроекту про медіа (реєстр. № [2693-д](#));

- підкомітет з питань туризму та курортів продовжував систематичну роботу над законопроектом про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму (реєстр. № [4162](#)), яким фактично буде оновлено редакцію Закону України «Про туризм». Він теж визначений Урядом як пріоритетний та євроінтеграційний. Наразі законопроект доопрацьовується до другого читання і потребує максимального врахування положень Директиви 2015/2302/ЄС та зауважень, висловлених у висновку Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу;

- підкомітет у справах сім'ї та дітей готував для розгляду у другому читанні законопроекти про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України (реєстр. № [6146](#)) та про внесення зміни до розділу VII "Прикінцеві положення" Сімейного кодексу України щодо окремих питань влаштування та перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя у період дії воєнного стану» (реєстр. № [7443](#));

○ підкомітет з питань музичної індустрії здійснював контроль за виконанням положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки національного музичного продукту та обмеження публічного використання музичного продукту держави-агресора» від 19 червня 2022 р. № [2310-IX](#) та долучався до підготовки порівняльної таблиці законопроекту про медіа до другого читання;

○ підкомітет з питань розвитку гуманітарної сфери в умовах децентралізації здійснював контроль за належним виконанням Рішення Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики від 18 листопада 2020 року за результатами розширеного засідання на тему: «Забезпечення культурними послугами, фінансування культурних інституцій в умовах децентралізації»;

○ підкомітет з питань культурної політики за звітний період у межах контролю за виконанням Рекомендацій за результатами проведених слухань у Комітеті 30 травня 2022 року на тему: «Про загрози національній безпеці України, пов'язані з діяльністю релігійних організацій, що мають керівні центри на території держави-агресора» провів низку зустрічей з представниками міністерств і відомств, Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій, наукових установ з метою опрацювання низки законодавчих ініціатив у сфері свободи совісті, які знаходяться на опрацюванні Комітету. Також у межах підкомітету у грудні відбулися зустрічі з представниками релігійних конфесій для вироблення подальших механізмів співпраці у сфері свободи совісті та релігійних організацій;

○ підкомітет з питань національної та культурної пам'яті опікувався питаннями належної реалізації постанов Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022-2023 роках» і «Про відзначення 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди», протистояв поширенню ідеології «руського міра» у культурно-інформаційному просторі як нашої держави, так і у світі.

У співпраці з Державним агентством України з питань мистецтв та мистецької освіти, а також Педагогічним музеєм України у грудні 2022 року було [підготовано](#) коротку інформацію в мультимедійному форматі про різні іпостасі видатного філософа Григорія Сковороди з нагоди його 300-річного ювілею.

Представники Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики від початку восьмої сесії долучилися до заходів:

- міжнародного арт'ярмарку «viennascontemporary» у Відні;
- Економічного форуму у місті Карпач, Польща;
- Всеукраїнського марафону «Бібліотека і війна: тримаємо стрій»;
- конференції медійників «National Media Talk-2022» (блок «Імунітет від дезінформації: чи підвищується рівень критичного мислення українців під впливом війни»);

- круглого столу «Закон про медіа та зміни до Виборчого кодексу: виклики та можливості»;
- робочої зустрічі із Верховним Комісаром Організації Об'єднаних Націй з прав людини Тюрком Фолькером;
- круглого столу з представниками органів ЄС щодо пошуку шляхів вирішення проблемних питань українських дітей з інвалідністю в умовах війни і наближення зими (Брюссель, Бельгія);
- форуму «Креативна Україна» тощо.

17 вересня 2022 року голова Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Микита Потураєв, голова Офісу Ради Європи в Україні Стен Ньорлов та керівник сектору місцевого та людського розвитку Представництва Європейського Союзу в Україні Мартін Шрьодер у форматі робочої зустрічі обговорили роботу медіа під час дії воєнного стану та процес увідповіднення законодавства України до стандартів Ради Європи та ЄС. 7 жовтня 2022 року голова Комітету провів зустріч із делегацією медіарегулятора Латвії.

Із закликами про підтримку відновлення української культурної спадщини і грантування програм для українських митців члени Комітету виступили в Парламентській асамблеї Ради Європи.

Також представники Комітету провели низку нарад щодо захисту прав дітей в умовах воєнного стану, під час яких особливу увагу приділили вирішенню проблемних питань на деокупованих територіях.

За участю членів Комітету, що увійшли до організаційного комітету із підготовки та проведення заходів у зв'язку з 90-ми роковинами Голодомору 1932-33 років, затверджено план заходів до 90-х роковин вчинення Голодомору.

У січні 2023 року представники Комітету взяли участь у засіданні Міжвідомчої робочої групи з підготовки пропозицій і рекомендацій щодо виконання окремих завдань, пов'язаних з діяльністю релігійних організацій в Україні. Зокрема, обговорили стан перевірки наявності правових підстав та дотримання умов користування релігійними організаціями майном, яке перебуває на території Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

На виконання Закону України «Про комітети Верховної Ради України» Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики оприлюднює стенограми, протоколи, аудіозаписи та інші матеріали засідань на своєму вебсайті. За потреби ведуться трансляції засідань у YouTube.

У моніторингу Руху ЧЕСНО від 6 грудня 2022 року Комітет очолив рейтинг найбільш відкритих Комітетів Верховної Ради України.